

# دارالفنون

## ادبیات، فلسفہ، اجتماعیات، تاریخ، جغرافیہ، ادبیات

فلسفہ، اجتماعیات، تاریخ، جغرافیہ، ادبیات

ایک آئینہ بر نشر اولنور

مدرجات:

- تورک دیلنہ کورہ قبل التاریخ تورکک ..... [نجیب عاصم بک]  
تاریخ قدیمہ مذکور اسماء اساطیرہ نک اشتقاق حقندہ انتقاد مسامرہ ادبیہ ..... [فاضل نظمی بک]  
اجتماعیات، معاصر حیات و بویوک آدمیر (مابعد) ..... [محمد عزت بک]  
کتابیات، چیندہ و آوروپادہ حیات مسئلہ سی ..... [م ع]  
اجتماعیات تدقیقاتندہ مختلف تمایلر ..... [حلمی ضیا]  
فلسفہ و تاریخ مجموعہ لری ..... [ح . ض]

شہزادہ باشی : اوقاف اسلامیہ مطبعہ سی

۱۳۳۹-۱۹۲۳

نشریہ



## تاریخ قدیمه مذکور اسماء اسماء ایریه نک اشتقاقی حقنده انتقادی

### مسامره ادبیه [\*]

یونانیلرله لاینلر - اقوام قدیمه نک اکثریتنه امتثالاً - تعدد الیه اعتقاد ایدیورلر ایدی . نظرلرنده ایز ، کونش ، آی ، دکزلر ، ایرمقلر ، طاعلر ، اورمانلر وعناصر طبیعی سائر ؛ کذا حسن وبهجت ، عقل وفراست ، قوت وقدرت ، جبر وشدت ، بخل وسخاوت کی فضائل وخصائل انسانیه ؛ صید وفلاحت کی مشاغل بشریه ؛ نوم ویقظه کی حالات طبیعیه ؛ موت وهلاک کی تقلبات ناسوتیه دن هربری کندی آله مخصوصی طرفندن تمثیل ایدیورلر ایدی . لیکن بو الیهلر قوای ماده ویا معنویه صفتی عطف ایدیورلر ایدی ؛ بونلره عادتاً انسان صورت وسیرتنده فقط موت وهلاکدن آزاده ومقدراتی ، بر درجهیه قدر ، ید مؤیده لرینه مودوع اولان نوع بشرک قدرت وقوتنه فائق قدرت وقوتله مجهز موجودات نظریله باقیلور ایدی .

صنف الیه نک اعظم اعضاسی اون ایکی دانه اولوب سماء مکوکب ایله تغلیط اولان « ئولیمپوس » ک شواحق شاخه سنده آرامساز بولنیورلر وبوکا بناء « ئولیمپوس » لیلر ( Ὀλύμπιοι ) اسمنی طاشیورلر ایدی . « نه سالییا » یی شمالاً « ما که ذونییا » دن تفریق ایدن وداستانلرده « Οὐλύμπος » ، کتابه لرده « Ολομπος » و « Ολυμπος » اسملریله معروف اولان بوجیل ابوالشعر « ئومیروس » . کوره یونانک وعلی العموم بتون ربع مسکونک مرکزنی تشکیل ایدیورلر ایدی . « ئولیمپوس » ک اک یوکسک تپه سی ، باقردن اولدیغی تصور اولنان ، قبه آسمان ایله تماسده بولندیغی کی ، جبلک شواحق سائر سندن هربری ده قبه مذ کوره ایچون برر استاداکاه وظیفه سنی کوریورلر ایدی . یوکسک تپه لری

[\*] اشبو مسامره ادبیه ۱۳۴۱ سنه هجریه سی شعبانک اون طقوزینه مصادف ۱۹۲۳ نیسانک

آلتنجی جمعه کونی بعدالزوال ساعت اوچده استانبول دارالفنون قونفرانس صالوننده ویرلشدر .



سنه نك فصول اربعه - سنده قارلرله مس-تور اولان « ثوليمبوس » جبلنى يونانيلىر - عرض ايتديكم كى - سما ايله تماسده بولنور و بونكه بر كل تشكيل ايدر ظن ايديورلر ايدى ؛ بونك ايچون بونكه تغليط ايديورلر ايدى ؛ حتى جبلك اسمى بيله بونى ايما ايديور . فى الحقيقه « ثوليمبوس » (Ὀλυμπος) اسمنك « نور مجسم » نور پاره ، محض نور « معناسنه ملابس اولان «Ὀλολαμπής» كله سندن غلط اولديغنده علمای اشتقاق متفق الكلمدر . بو «Ὀλολαμπής» اسمى ده فضاي بى انتهاى تزيين ايدن نجوم زاهره سايه سنده حقيقه بر نور مجسم شكل محتشمى آلان سماى مكوكبه علم اولمشدر . والحاصل « ثوليمبوس » سراى آلهيسنده اقامت ايتدكلرى خيال واعتقاد اولنان اون ايكي آلهه دن آلىسى جنس ذكوره و ديكر آلىسى دخى جنس انايه منسوب ايدى . ابوالآلهه « زده فس » (Ζεύς) ، آله الميا « بوسيدون » (Ποσειδών) ، آله النور « آپوللون » (Ἀπόλλων) ، آله النار « ايفه سطوس » (Ἡφαιστος) ، آله الحرب « آريس » (Ἄρης) ، آله التبليغ « هرميس » (Ἑρμῆς) ، صنف آلهينك جنس ذكوره منسوب اعضاسى ؛ آلهه الرياح « ايرا » (Ἥρα) ، آلهه الحكمة « آئينا » (Ἀθηνᾶ) ، آلهه الصيد « آرتهميس » (Ἄρτεμις) ، آلهه الحسن « آفروذيلى » (Ἀφροδίτη) ، آلهه البيت « نسطيا » (Ἑστία) ، آلهه الفلاحه « ذيمطرا » (Δήμητρα) صنف مذكورك جنس انايه منسوب افرادى ايدى . اسملىرى تعداد ايتديكمز آلهلردن بشقه آلهه الولاده « نى قاطى » (Ἑκάτη) ، آلهه الرحيق « ذيونيصوس » (Διώνυσος) ، بدايع آلهلرى « موسه » (Μοῦσαι) كى رتبه آلهيه نك صنف نايسنه منسوب اولانلر قوت و قدرت اعتباريله « ثوليمبوس » ك ارا نك ممتاز سنده متكى اولانلردن دهادون بر پايه ده دكلر ايدى . كذلك اريس (Ἴρις = قوس قزح) ، « ايوى » (Ἥβη = شباب) ، « نوره » (Ὠραι = فصول ، مواسم) كى بعض تالى الوهيتلر وار ايدى كه بونلر اعظم آلهه نك اوامرينه منسوب بر صنف مخصوص تشكيل ايديورلر ايدى . « نى قاطو نخيرس » (Ἑκατόγχειρες) ، « آريشه » (Ἀρπυιαί) ، « غورغو » (Γοργώ) ، « خيمه را » (Χίμεραι) ، « سفينكس » (Σφίγξ) ، « كنداورى » (Κένταυροι) و سائر . كى بعض قواى آلهيه ويا دها طوغريسى آلهه دن طوغشمش و فقط شكلا انسانه مشابهلرى اولديغى كى ، عالم ناسوتى ويا لاهوتينك عناصرندن بريله علاقه پيدا ايتماش اولان اعجوبه لر آيرونجه ذكره شاياندر . يونانيلىر - بالاده عرض ايتديكم كى - همان هرشيئى تأليه ايتك ،



یعنی همان هرشیئه بر اله نظریه باقی خصوصند بیوک بر فراط کوسترمشلردر . میلاده  
تقدم ایدن صوک عصرک اواخرنده اشتهار ایدن لاتین علما نندن « Varro » « امور بشریه  
ولاهوتیه نک احوال قدیمه سی » ( Reaum humanarum et divinarum antiquitates )  
سرلوحه لی شاه اثرنده یونان ولاتین عالم اشرا کنده مظهر پرستش اولان مخلوقاتک  
عددی اوتوزبیکه ابلاغ ایدیور . « Varro » نک تخمین طوغرودر . فی الحقیقه یونانیلرک  
اوجیوز « زه فس » وهان قرق قدر « اراقلیس » تعداد ایتدکلری تاریخاً مثبتدر . مع فافیه ،  
شونی عرض ایدلم که یونانده رؤس متوجه نک اک بناملرینه « زه فس » عنوانی ویرملک معتاد  
ایدی . بو حال قارشوسنده مبهوت وحیران قالان شاعر شهر « Juvenalis » بوبابده سلک  
نظمه چکدیکی هجونامه ده : کره آسمانک حامی « اطلس » ک بار کران الوهیت آلتنده  
ایکلدیکنی غایت بلیغ بر صورتده افاده ایدیور . كذلك « Bossuet » یونان ولاتین عبده  
اصنامندن بحث ایتدیکی صره ده : بونلرک نظرنده معبود حقیقی دن ماعداسی پرستشه  
شایان برر معبود ایدی دیور و بوده اظهار تأثر وتلفف ایدیور .

« میثولویثا » سرلوحه سی آلتنده متداول یونان و موضوعی مشرکینک دین سقیم  
ومعوجندن باحث افسانه لردن عبارت اولان مجموعه اساطیر تاریخ قدیمک بر قسم مهمنی  
اشغال ایدیور . اساطیر بحثی ، باخصوص یونان وروما تاریخلرندن بحث اولندیغی وقت ،  
آیروجه براهیتله تلقییه شایاندر ؛ چونکه اولسز تاریخ قدیمک بوایکی باب مهمنی آ کلامق  
همان مستحیل اولدیغی کبی ، لاتین ویونان کی ایکی مادر لسانک کلیدیق فهم وادراکی  
وهله بوایکی لسان اوزره یازلمش اولان مخلدات آثارک تبعی امکان خارجنده در . لکن  
اسباب معروضه دن صرف نظر ، تاریخ اساطیر بز ترکر ایچون بشقه براهیت عظیمه بی ده  
حائزدر ، بوده علم آثار عتیقه نقطه نظرندن : اعدای مملکتک یدعصب واحتراسنه کجه مک  
ایچون مقدس طوپراقلمز آلتنده ملجأ وپناه بولمش ، عصرلردنبرو اوراده اختفا ایتمش  
وفقط خزینه آثار عتیقه مزه نقل وایصالی قوه قریبه یه کلش اولان بونجه آثار عتیقه دن  
بحق استفاده مزی تأمین ایچون « میثولویثا » نک علمی بر صورتده تدرس وتعلمنه محتاجز .  
مقدس طوپراقلمزک آلتنده مدفون بولنان ثروت عظیمه دن عنقریب استفاده ایده جکمز  
سویلدم ؛ اوت ، بوندن استفاده قوه قریبه یه کلشدر ؛ بومقدردر ، مقرردر ؛ چونکه مخبر  
صادق افدمنر حضر تلرندن ملهم وملقن اوله رق جنتی ، یعنی دولت وسعادت ، رفاه وراحق



سیوف مسلوله نك زیر ظلال سطوتنده آریوب بولان ملت نجیبه مز [ \* ] الى ماشاء الله تعالى عرفه لرنده بولندیغمز شرفی صلحك فردای امضا سند هان امور آشتی پرورانه و مسالمتکارانه سنه تشمیر ساعد اهتام ایده جك و بوصورتله میدان جنك وستیزده یارك نظر تقدیر و غبطه سنی جلب ، غیرك حس حسدنی ایقاظ ایدن تركك عمران و عرفان ساحه سنده ده برنجی صفی اشغال ایلدیكنی ، میدان مدنیته ده حازر قصب السبق اولدیغنی اثبات ایده جكدرد ، اعلان ایده جكدرد . ایشته ملاحظات مسروده یه بناء دركه یونان و لاتین تاریخلرینك قسم اساطیر یسنه لائق اولدیغنی اهمیتی ویردم و بناء علیه ، بونك ممکن مرتبه علمی بر صورتده تدریسی ایچون هان بر یچق سنه اوغراشدم .

بوگونکی مسامره ادبیه ایچون تعیین قلزان زمان قلیل « میثولوجیا » دن دور و دراز بحث ایتمه مزه مساعد دكلدر . بز بو کون اسملری شو صوك زمانلرده بو قدر قیل و قالی موجب اولمش اولان اشخاص اساطیریه حقنده اك موجز و فقط اك مفید معلوماتی بعدالاعطا اسملرینك اشتقاق نقطه نظرندن تدقیقیله بوبابده مطلوب اولان حقیقت علمییه نك استخراجنه غیرت ایده جكیز . لکن بونیدن اول یونان و لاتین الہلرینك طبیعتی حقنده بر ایکی سوز سویلکی وجیبه دن عد ایدیورز :

الہلر صورت بشرده متجلی وسیرت بشرله متحلی در . باشده « زه فس » اولدیغنی حالده الہلر صنفی تشکیل ایدنلر خلود وابدیت ، حسن و صباحت ، قدرت و قوت و عروق نجاتلرنده جولان ایدن خون نجات اعتباریله اصناف موجودات بیننده بر موقع ممتاز اشغال ایدیورلر . لکن مغبوط عالم ، محسود بنی آدم اولان بتون بو اوصافه رغماً لذات و آلام دینویه مواجهه سنده لاقید قالمیورلر . نان جاودانی ( Ἀμβροσία ) ایله دفع جوع ایدرلر ؛ آب کوثر ( Νέκταρ ) له تسکین عطش احتیاجنی حس ایلرلر ؛ شرفلرینه کیلان و یاقیلان قربانلرک رایحه طیبه سندن محظوظ و متلذذ اولورلر ؛ حسیات سائرهلری ایسه بشرک حسیات ممائله سنه مشابه و آنلرله متناسبدر : عشق و غرام ، بغض و حسد ، غیظ و غضب ، استکراه و نفرت چوق دفعه لر الہلرک سکون و اعتدال درونی تغلیط ایدر ؛ حتی ابوالآله « زه فس » ک علمیه آره صره ترتیب ایدیلان عصیانندن ، قوریلان دام تزویردن « نولیمبوس » سرای الہید-نك آسایشی مختل اولور ؛ حتی « زه فس » بیله بوکی

[ \* ] قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : الجنة تحت ظلال السيوف .



منازعه لره قارشو دایما بی‌کانه قالمیور ؛ چوق دفعه لرده اعطای رأی خصوصنده مترددانه طاورانور ، حیل و دسائسه آلدانور ، کندی حسیاتنه قاپیلور و آن غیظ و غضبنده مغل شرف جبرو شده تنزل ایدر .

التهلرک طبیعی حقنده شوخطوط اساسیه یی چیزدکن صکره ابوالآله « زه فس » ه نقل کلام ایده لم :

« زه فس » رتبه الهیه نک صنوف مختلفه سیله عوالمک هیئت مجموعه سنه حاکم ایدی .  
 « زه فس » ک طینتی عزت الهیه ایله ذلت بشریه نک مزاج و تألیفدن حصوله کلمش برخلیطه دن عبارتدر . « زه فس » دیکر الهلرک وظائفی تعیین ایدر ، اجرا آتی حاده تدقیقندن کچیرر .  
 « زه فس » ک قدرت بالغه سنی تنقیصه و یا اراده و مشیتک تعلیق و تعویقنه مصروف و معطوف اولان هر بر غیرت ، هر بر تشبث عقامته محکومدر . عالم « زه فس » ک او امرینه تابع ، اراده سنه مطیعدر . « زه فس » ک قدرته غلبه چالندینی کبی ، حکمتندن ده صورتورولمز .  
 امم واقوامک مقدراخی تعینه خدمت ایدن « میزان مذهب » ی « زه فس » ک یدقدرتی اداره ایدر .  
 « زه فس » سریر کبریا سنی اتکلرند . طوران وعالمک نیک و بدیه ملو بولان ایکی حقه دن چیقاردینی نعم و آلامی علی العمیابذل و ایثار صورتیه فانیلرک حیات مستعارینی غریق مسرت و یا مستغرق مرارت ایدر . « زه فس » عالمک انتظام دائمی و گندیسی دخی داخل اولدینی حالده - عمومک کردنداده انقیاد و تسلیمیت اولدینی احوال و وقایع مقدره نک تغیر ناپذیر سلسله سنی تأسیس و تقریر ایلدی . قوانین بشریت « زه فس » دن اقتباس مرعیت ایدر . روی زمینده اجرای حکم ایدن رؤس متوجه « زه فس » ک لطف و احسانی اولان عصای سلطنته استناد و اتکا ایدر . حقوق اجتماعیه یی حمایه ، عهد و مقاولاتک امر اجرا سنی تفتیش و معاینه ایدن « زه فس » در . اهانت ، شتمه ، غدره قارشو ترتیب مجازات ایدن « زه فس » در .  
 مهمان ایله ملتچی « زه فس » ک جناح حمایه سی آلتنده نائل فوز و فلاح اولور . حریم دار « زه فس » ک دست حراسته مودوع اولدینی کبی ، مهمانپرورلیکی سوء استعمال و یا بونک امر اسعافنده تجویز اهل ایدنلرک مجازاتی ینه « زه فس » ک ید انتقامنه محولدر .  
 « زه فس » ک اوصاف مختلفه سی تلخیصاً بونلردن عبارتدر . ابوالشعرا « نومیروس » دن بر عصر صکره ، قبل المیلاد ۷۳۵ ده ، بر حیات اولان « ایسیئودوس » عوالمک خلقتی والتهلرک نشأتندن باحث اولان « الهلرک سلسله نامه سی » ( Θεογονία ) سرلوحه لی اثرنده :



«Ομόθεν γεγόνاسι θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι» مصراعيله الهلرك فاني  
 انسانلرله برلكده وجوده كلكلرني ادعا ايديور ايسده «توميروس» «زدهفس»  
 «انسانلرله الهلرك باباسي» «Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε» عنوانيله خطاب ايديور.  
 يونانيلر «زدهفس» ك بالاده مجملأ تعداد ايتديكمز اوصاف مختلفه سني نظر اعتباره  
 آله رق مرقومه مختلف عنوانلر ويرمشلردر .

«معبود اعظم» (Υπατος) ،

«قادر عظيم» (Μεγασθενής) ،

«ابرآور» [۱] (Νεφεληγερέτα) ،

«راعد صاعقه نثار» (Κεραυνοβρόντης) ،

«مسافر وملتجیلرك حاميسي» (Ξένιος وΞείνιος) ،

«حامی بیوت و مساكن» (Ἑρκείος) ،

«حامی عهود وایمان» [۲] (Ὀρκίος) ،

«نیاز و تضرعه بولسانلرك حاميسي» (Ἰκετήσιος) . . . الخ بوجهلر دندر .

كذلك لا تینلر «زدهفس» ی-كه زيرده عرض ایده جكم كبی آنلرجه «Jupiter»  
 اسميله معروفدر - مخلف صفات تزینیه ايله توصیف ايديورلر ایدی . بوجهلر دن اولمق  
 اوزره «غنائم بخش» (Feretrius) تسمیه ايديورلر ایدی ؛ چونكه لا تینلرك نظرنده  
 میدان حربده نصر وظفری و اموال غنائمی تأمین ایدن «Jupiter» ایدی . كذلك  
 «موقف» (Stator) اسميله یاد ايديورلر ایدی ؛ چونكه ، غنمیه نظرأ «Jupiter»  
 روما بانيسي «Romulus» ك نیاز و تضرعی قبول ایدرك «Sabini» قومك هجومی  
 اوزرینه منهزم اولان روماليلرك فرارینی توقیف و بونلری موفقیتله تلطیف ایتدی .  
 زیرا «Stator» توقیف ایتك معناسنه ملابس اولان «Sistere» مصدرندن مأخوذ اولوب  
 «توقیف ايديجی» ، «موقف» والحاصل «مقاومتبخش» دیمكدر .

یونان ولاتین اساطیرنده برنجی رولی اوینایان «زدهفس» حقنده کرسی تدریسدن  
 ویرمش اولدیغم تفصیلاتك آنجق بر عشرينه معادل اولان تفصیلات آنفهدنصكره اصل  
 مسامره ادبيه مزى علاقه دار ایدن اسمك اشتقاقی مسئله سنه نقل كلام ایدرك ديورزكه :

[۱] بلوطلری کتیريجی ، طوبلايجی و بناء عليه قصيرغله احضار ايديجی .

[۲] عقد ايدیلان مقاولاتك وويريلان يمينلرك محافظه سنه نظارت ايديجی .



« Ζεύς » اسمی علمای اشتقاقدن بر زمره نك رأینه کوره یشامق معناسنی متضمن اولان « Ζῆν » مصدرندن مأخوذ اولوب ( محي ) ، ( حیابنجشا ) دیمکدر. حکیم یونانی « صوقراطیس » ک تلمیندی « پلاطون » و بونک شا کردی « آریستو ته لیس » بورأیک لهند بولایورلر .

بشقه بر رأیه کوره « Ζεύς » : یا غمور یا غمق ، ایصلا تمق ، اسقا ایتمک ، صولاتق معناسنه کلان « Δεύειν » مصدرندن مأخوذ اولوب « Δεύς » ایله مترادفدر . بو تقدیرده « Ζεύς » ، « Δεύς » کبی ، یا غمور یا غدیر یجی ، باران بار ، باران رس دیمکدر. او چنجی بر رأیه کوره « Ζεύς » : قاینامق ، حار ، گرم اولمق معنالیکنه کلان « Ζέειν » مصدرندن مأخوذ ایمش ؛ لکن بورأیک نه یه مستند اولدیغنی بر دورلو آکلایه مدم ؛ حتی بوبابده کی مشکلمی حل ایچون موجود یونان قدیم لغت کتابلرینک اک جامعی ، اک مکملی اولان Thesaurus Graecae Linguae ( خزینه لغات یونانیه ) یه لدی المراجعة تردد محتمی مؤبد اولان شو عبارته تصادف ایتدم :

Haec etymologia non video qua ratione nitatur alioqui minorem quam « ceterae literarum mutationem habens » یعنی : بوجه اشتقاقک نه کبی دلیل و حجتیه استناد ایتدیکنی آکلایه میورم ؛ یوقسه دیکر لرینه نسبتاً دها کوچک بر تبدل حروف ابراز ایدیور . « فی الحقیقه مشابهت لفظیه نقطه نظرندن « Ζεύς » اسمی « Δεύειν و Ζῆν » دن زیاده « Ζέειν » مصدرینه دها قریبدر .

« زه فس » لکامور عالمک تنسیق و تنظیمنده کوستردیکی فرط گرمی و غیرت طولایسیله بواسم ایله توسیم ایدلیدیکی و بناء علیه ، « Ζεύς » اسمنک « غیور » اسمیه مترادف بولندیغنی وارد خاطر اولیور ایسه ده ، عرض ایتدیکم کبی ، بوبابده کی ترددی معترفم . Thesaurus graecae linguae مؤلفی « Herricus Stephanus » « زه فس » اسمی حقه کی ملاحظاته شو صورتله دوام ایدیور :

Afferuntur et aliae etymologiae, sed quae plane futes videantur : qui etiam duas illas primas magis rationi consentaneas esse arbitror, atque adeo cum etymo Latinae vocis Jupiter magis consentire. Jupiter enim dictus putatur quasi Juvans Pater : is autem juvat, qui facit Ζῆν, id est, qui vitae est auctor om nibuos, A quo ommia vitam habent. Juvat etiam qui terram



ad suppeditandae vitae omnium alimenta reddit aptam, eam rigando, quod est Δεύιν .

يعني : « زه فس » اسمي حقنده بشقه صور اشتقافيه ذكر ايديليور ايسه ده ، بونلر كلياً بيمعنادر . بن ايلك ايكي اشتقاقى عقل ومنطقه دها مطابق وبوندنماعدن لاتين لسانك Jupiter كلمه سنه دها موافق بوليورم . چونكه Jupiter نو عما : juvans fater ، يعنى يارديمجي بابا ، اب معين اولمق علاقه سيله بواسم ايله تسميه قيلنمشدر : في الحقيقه Jupiter معيندر ، عموم كائناته حيات بخش ايدن بودر ؛ كافه موجودات بوندن اقتباس حيات ايدر . كذلك Jupiter ارضي ارواواسقا ايتك صورتياه بوني عموم ايچون وسائط معيشتي احضاره مستعد برحاله قور .

( Záv, Δáv, Zάς, Ζής, Δίς, Ζήν, Δήν, ) شكلر ننده استعمال ايديله كلمش اولان مذكور « زه فس » اسمك اشتقاقى حقنده دسترس اوله بيلديكمز معلومات معروضات مسروده دن عبارتدر .

تفصيلات آنفهدن آكلاشييليوركه « Zeús » لفظ يونانيسي ايله « كوك » ويا « كو » لفظ تركيسي بيننده هيچ بر مشابته لفظيه يوقدر . مع مافيه ، « Zeús » كلمه سنك سانسقريت لساننده سما ، كوك معناسنه كلان « Div » كلمه سندن مأخوذ اولديغنى ادعا ايدنلر بولندي ؛ حتى لاتين لساننده « آله » ديمك اولان « deus » كلمه سنك ، « deivus » كلمه سنك شكل مدغمي « deius » لفظك بر درجه دها احتصاري نتيجه سنده وجوده كلمش بر كلمه اولديغنى وبو « deivus » لفظك : مجلا ، ازهر ، پارلاييجي ، الهى ، لاهوتى كبي مفهوملى متضمن اولان « devas » لفظ سانسقريتسنيه تقابل ايتديكى ، والاصل « Jupiter » كلمه سنك سانسقريتجه « Djäus Pitar » كلمه سنه مقابل كاديكى وبونك « بابا كوك » معناسنى متضمن اولديغنى ايلرويه سورنلرك ادعاليغنى قبول ايدنك اولور ايسهك « Zeús » لفظ يونانيسيه « كوك » و « كو » لفظ تركيلرى بيننده مشابته مغويه بولنديغنه حكم ويره جكز ؛ لكن « كو » و « Zeús » لفظلى عين جذردن عد اولنه مازلر .

« θεός » كلمه سيله « deus » كلمه سنك بر اولديغنى ادعا ايدنلر بولندي ايسه ده ، بونك « طولاشمق » ، « قوشمق » معناسنه كلان « Θέειν » مصدرندن مشتق اولديغى هر بر مناقشه دن وارسته در . اسكى يونانيلىر صفت الوهيت عطف واسناد ايتدكلرى كوش ، آي واجرام سماويه سائر دنك فضاي فلك ايچنده كي دور دائملرغى نظر اعتباره آله رق بوللرى



بر « θεός »، يعنى بر آله دوار، بر قوشيجى، بر طولاشيجى تکرى تلقى ايتديلر و بويله جه تسميه ايتديلر. بز موحدلرده معبود بالحق اولان حضرت الله روحه ده « θεός » ديورز؛ اجرام سماويه کي دور دائيمه بولنديغدن دکل، ذات کبرياسندن کمال خضوع و خشوع ايله، خلوص قلب و وجدان ايله استمداد ايدنلرک فريادينه يتشد يکندن. بناء عليه، « θεός » اسم جلالى آنجق و آنجق مسماى اجل و اعلا سنه لائق برمدلول جليلي متضمندر: « فريادرس » ديمکدر. علمای اشتقاقدن بعضيلرى « θεός »: تنظيم، تنسيق، تقدير معناليينه کلان « θώ » فعلندن مشتقد، ديورلر؛ او حالده « θεός »: « نظام امور کائنات »، « مقدر »، « نسق ساز عالم » کي اسماء حسنا ايله ترجمه اولنه بيلور.

### « ايرا »

« زهفس » دنصکره بونک زوجه سى « ايرا » يه نقل کلام ايدييورز. « ايرا » « ثوميروس » ک لساننده (Hērō) ولاتين لساننده « Juno » اسميله ياد اوليور. « ايرا » يى سماوانک مليکه پرشان و شوکتى عد ايدنلر « ثوميروس » دنصکره کلان شعرادر. « ثوميروس »، بالعکس، « ايراي عادتاً منفور بر مزاج و اخلاقده توصيه ايدييور. « ايرا » نک حسدى، تمردى، طبع جدالجوسى چوق دفعه لر زوجى وعين زمانده قرنداشى اولان « زهفس » (Zeus) ي دوچار ثائر و تحير ايدر. ايشته، قارى قوجه آره سنده مشاهده اولنان کثير الوقوع منازعه و مناقشه لر بوندن ايلرو کلور. « ايرا »: قدوقامق هيبتلى، سنى مترقى، آلنى ياقيشيقلی، کوزلرى ايرى، سياسى جدى و بناء عليه حس حرمتى دامى برقادين قيفاتنده تصور و تصوير ايدييور. صاحترى عصابه و ياتاج ايله مزین ايدى. « زهفس » ک نشانلىسى اولمق طولايدييله باشنک آرقه طرفى ياشمقلا اورتولو ايدى. عصاى سلطنت، تاج و طاووس قوشى « ايرا » نک سمات مخصوصه سيدر. رساملر « ايرا » نک آياقلىرى اوکنده دائماً برطاووس و بونک ياننده الله نک مخبره سى « ايريس » ک تصوير رمزيسى اولان علام سمايى علاوه ايدرلر. علام سما و توکلرى علام سما رنگلرينى آکديران طاووس قوشنک روزکارلره حکم ايدن « ايرا » نک سمات مخصوصه سى اوله رق قبول ايدله سنده کي نکته يى حکمت طبيعىه او قومش اولانلر يمز پک اعلا تقدير ايدرلر.



« ایرا » اسمك اشتقاقی فقره سینه کچمه دن شونی عرض ایدیم که « زهفس » ، بتون الهلرک سروری ، سر دفتری اولقله برابر ، باخصوص « اثر » ی - سما ایله چوق دفعه لر تغلیط اولنان - بوسیال جسم خفیفی تمثیل ایدیور . بناء علیه ، روز کارلره حکم ایتدیکمی سویلدیکمز « ایرا » نك باشی ، حتی باشنك آرقه طرفی ، یاشمقله اورتولو ایدی دیدیکمز زمان هوای نسیمی جسم کشیفنك آرقه سنده ، ماوراسنده شفاف بر یاشماق ، اینجه بر تول مشابه سنده اولان « اثر » جسم خفیفی بولندیغنی مراد ایدرز . كذلك « زهفس » ایله « ایرا » نك بربریه قرداش وعین زمانده زوجین اولدقلرینه دائر اولان اسطوره رمزیدر ، کنائیدر ؛ چونکه ، عرض ایتدیکم کبی ، « زهفس » اثری ، « ایرا » هوای نسیمی یی تمثیل ایدیور ؛ حالبوکه « اثر » ایله « هوای نسیمی » توأمدر ، بربریه قرداشدر ؛ چونکه ایکسیده جسم سیالدر ؛ شو فرقله که : بری خفیف ، دیکری کشیفدر . كذلك بوایکی جسم بیتنده کی قربیت ومناسبت ، زوجینك قربیت ومناسبتنی آکدیرر . زوج زوجیه یی آغوش حمایه سیله فصل احاطه ایدر ایسه اثرده هوای نسیمی یی اوصورتله احاطه ایدیور ؛ حتی « اثر » ک اسمی بیله بویه نازک بر مألومدر . حکیم « پلاطون » د کوره « اثر » ک یواسم ایله تسمیه قیلناسنه سبب هوای نسیمی یی احاطه وبونك اطرافنده جریان وجولان ایتدیکسنددر : « ὅτι αὐτὴ περὶ τὸν αἴρα ῥέων » . نهایتی « زهفس » ایله « ایرا » بیتنده وقوعبولان و « زهفس » ک تأثرینی ، کدرینی موجب اولان منازعه لر مسئله سی : شدتلی روز کاراسدیکمی زمان روی سمابه عارض اولان بولانیقلقله ، کدورتله تفسیر ایدلملیدر . « ایرا » اسمی بعضیلرینه کوره سانسقریت « Svar » ویا زند لساننده تصادف ایتدیکمز « Rvar » لفظیله عین جزدردن مأخود اولوب سمایی ، بناء علیه ، روز کاری ، هوای نسیمی یی تمثیل ایدیور . بشقه لرینه کوره « Hera » لفظ لاتینسیله هجمدراولوب « ربه الیت » « خاتم » دیمکدر . باشقه بر طائفه یه کوره « ایرا » الهة الرياح اولمق اعتباریله ریخ ، روز کار معناسنه کلان « ἄηρ » کله سندن مشتقدر . « Juno » اسمنه کمنجه ، بونك الهه نك نام دیکری اولان « Διώνη » لفظندن عبارت اولدیغنی احتمال خارجنده دکدر .

بوتفصیلاتدن صکره « ایرا » اسمك « یر » اسمك عینی ویا غیری اولدیغنه حکم ویرمک حتی طرفینی دیکله مش اولان سز لر کدر .



## آفروذیطی

الّٰهه حسن و غرام « آفروذیطی » نك پرستشی یونان مملکتنه فنیکه نك « صیدون » (Σιδών) - بوکونکی « صیدا » - شهرندن کلشدر. عشق مجازی حسنی اویاندران حسن و آنی و عشق مجازینك آلامنه ، اكدارینه ، بحر انلرینه ، سهر انلرینه ، هجر انلرینه مقابل و بونلره بدل عادتاً برعوض ، عادتاً بر مکافات مشابه سنده اولان امومتی تمثیل ایدن « آفروذیطی » نامنه اجرایی معتاد آیین دینی و شرفنه ترتیب ایدیلاان اعیاد دینی نك طرز تعییدی و علی العموم شخصی اطرافنده طولاشان اسطوردرلر ، افساندرلر حقنده تفصیلات و یرمیه جگنر ؛ بوکا زمین و زمان مساعد دکلدر . یالکیز اسمیله صفات تزینیه سنك وجه اشتقاقندن بحث ایده جگنر ؛ ذاتاً مسامره منری علاقه دار ایدن بودر .

« آفروذیطی » فنیکه لساننده « Astarta » اسمیله یاد اولنیور ایدی . لغوی شهر « Σουΐδας » بواسمدن بحث ایدر کن بونك یونانیلرده « آفروذیطی » نك اسمی اولدیغنی ویلدر معناسنه کلان « ἀστὴρ » لفظیله علاقه دار بولندیغنی و ادعاسنی اثبات ایچون نجم سحر ( : ἑωσφόρος ) ك الّٰهه حسن و غرامه تخصیص ایدلدیکنی ایلرویه سوریور . بوروایت بزى شو ساعتده او قدر علاقه دار ایتیور . بزى اصل علاقه دار ایدن جهت « آفروذیطی » اسمنك تحلیل و تفسیریدر . بالاده عرض ایتدیکم کی ، « آفروذیطی » نك پرستشی یونانه فنیکه دن کلشدر ؛ بونی ایضاح ایدیم : « پهلونیه صوس » - بوکونکی « موره » - شبه جزیره سنك اقصای جنوبنده ، « لاقونیدیا » کورفرینك مدخلنده ، « کیشرا » اسمنده اوفق برآطه وار . « سیجیلیا » و « کرید » دکزلرنده سیروسفر ایدنلرک کذرکاهنه دوشن و بناء علیه ، برموقف تجاری اولق اعتباریله ، اهمیتی انکار اولنمیان « کیشرا » آطه سنی فنیکه لیلر پك ایرکن اسکان و اعمار ایتدیله و اخلاق و عادات و مراسم دینه لريله برابر یورایه برده الّٰهه حسن و غرام « Astarta » نك پرستشی نقل و نشر ایلدیله . الّٰهه حسن و غرامك منشأنی حقنده یونان اساطیرینی اشغال و املا ایدن روایات مختلفه نك الك زیاده منتشر اولانی مرقومه نك « کیشرا » بی احاطه ایدن دکزک کوپوکندن چیقدیغنه و بنا برین الّٰهه نك « آفروذیطی » ، یعنی « کوپوکن چیقمش » اسمنی آلدیغنه دائر اولان روایتدر . کله بی تحلیل ایده لم : « ἀφροδῖς » یونانجوده کوپوک معناسنی ، « ἀναδύειν » قعر بچردن



سطح بحره چيقيمق معناسنی افاده ايدر ؛ او حالده « Ἀφροδίτη » : « ἡ ἐκ τοῦ ἀφροῦ »  
 : « ἀναδυσα » : دکز کوپوکندن چيقمش ديمکدر . حسن و غرام الاله سنک د کزدن نشأت  
 ايتديکنه دائر اولان بواسطوره بی معنای حقیقیسیله دکل ، معنای مجازیسیله آکلار سق ،  
 یعنی حسن و غرام اوائلده بر الوهیت مخصوصه اوله رق مظهر تعبد و پرستش اولمدينی حالده  
 بالآخره بحرآ ديار اجنیه دن يونانه کلان مهاجر لرجه بویله جه توصیه ایدلدیکنی ملاحظه  
 ایدرایساک (Ἀφροδίτη) کله سنک معاسنی ده ائی آکلارز ؛ زیرا او حالده (Ἀφροδίτη)  
 اسمی دکز طریقله يونانه ادخال ایدلمش الوهیت بمعناسنه ملابس اولور . بونکته متتبع متفکرک  
 نظر تأملندن دور قاله مز .

الاله حسن و غرام بر چوق صفات تزینیه ایله توصیف ایدیلیور ایدی ؛ مثلاً :

دکزدن چيقمش : ( ἡ Ἀναδυομένη ) ؛

قبریسده طوغمش ، قبریسی ؛ زیرا قبریسده معبوی وار ایدی : ( Κυπρογενής ) ؛

آلتون آفروذیطی : ( Ἀφροδίτη Χρυσέη ) ؛

تبسمکار : ( Φιλομειδής ) ؛

خوش افسر : ( Ἐϋστέφανος ) ؛

غنجه روی ، غنجه جمال ، کلجمال : ( Καλυκῶπις ) ؛

بنفشه افسر ، منکشه تاجلی : ( Ἰοστέφανος ) ؛

چلنک مراقلیسی : ( Φιλοστέφανος ) ؛

زرافسر ، زرناج : ( Χρυσοστέφανος ) ؛

ملیحه ، شیرین : ( Γλυκομείλιχος ) ؛

زردار ، مالدار : ( Πολύχρυσος ) ؛

« کثیرالی » : ( Κυθήρεια ) و بونلره مماثل صفتلره توصیف ایدیلیور ایدی . « کثیرا »

آطه سنه کلنجه ، بوراده « آفروذیطی » نامه بنا ایدیلان وانقاضی حالا بوکون زائرلری

حیرتده براقان معبد مشهور سایه سنده بر زیارتگاه حالنی کسب ایتمش و « کثیرا بقعه مقدسه سی »

( Κύθηρα ζάθια ) نامنی احراز ایلشیدی .

« آفروذیطی » لاتینجه ده « Venus » اسمیه آکیلیور . بوکله نك معنای لغویسی

« لطافت » و نشاط « در . بو « Venus » اسمی بدایتده شخصیتدن محروم بر الوهیت علم



اولدینى حالده ، مؤخرآ ، روماليلر اشخاص اساطيريه نك اسملرينى تلتينه [\*] ، يعنى لاينلا-  
شديرمه باشلاقلرى زمان حسن و غرام الهه سنى بونكله توسيم ايتديلر .  
« Venus » لفظى سانسقريت لسانده سومك معناسنه كلان « Van » و آرزو معناسنه  
كلان « Vanas » لفظلريله مشابته لفظيه و معنويه ده بولنور .

« آفروذيطى » اسمك « اراغوت » ، يعنى « عورت » ، يعنى « قادين » اسمندن  
عبارت اولدینى ، تعبير آخرله : تركجه دن آلمش بركله اولدینى ، ظن ايدرسهم ،  
آكلاشيلور . « اراغوت » لفظ تركيسندن مأخوذ اولسه ايدى واقعا يونان كسوه سنه  
قونه جقدى ، يعنى اسماء يونانيه نك تابع اولدینى ابواب ثلثه دن برينه تطيق ايديلهرك آكا  
كورده تصريح اولنه جقدى ؛ ( مثلا : برنجى باب اسماء تانيشندن عد ايديلهرك ( Ὁραγωγή )  
طرزنده تصرف و بويله جه استعمال ايديله جكدى ؛ ) لکن « اراغوت » لفظ تركيسنى  
تشكيل ايدن بتون حرفلر يونان الفباسنده موجود حرفلردن اولدقلرندن و بوندن ماعدا  
لفظ مذکور مثلا : ( ἀραγμός ) ، ( ὄραγας ) ( ἐργάτης ) و بونلره مماثل نيجه  
و نيجه الفاظ يونانيه ايله آز چوق مشابته لفظيه ده بولمق طولايدييله يونانلي نك سامعه سنه  
غريب كلمديكندن بونك صوكنه اعرابى علاوه ايتمكله اکتفا ايديله جكدى . يوقسه لزومى  
اولدینى حالده ايلك « أ » حرفك « آ » ( A ) يه تحويل ايدليكسه ، صكره بونكله « را »  
هجايى آره سنه بر ( « φ » ) حرفك حشو ايدليكسه ، آند نصكره هجاء مذکورك رو ( ρο )  
صورتنه افراغ ايدليكسه ، نهايى « غو » ( γω ) هجاسنك « ذى » ( δί ) هجاسنه تحويلى صورتيله  
كلمه نك عادتا برشكل ممسوخ و منسوخه صوقولديغنه احتمال و يرمك يونان قديمك غوامضنه  
واقف اولانلرجه مستحيل كى كورينور .

« آفروذيطى » ايله برابر بر معتاد تصوير اولنان « خاريس » ( Χάρης ) « قارى » در  
دنيالدى ؛ يعنى « خاريس » الهه تاليه سى الهه حسن و غرامك معيته ، رفاقتنه تخصيص  
ايدلمش بر « قارى » دن عبارت برشيدر دنيالدى . شونى عرض ايديمكه « خاريس » تركجه  
بركله دكلدر ، يونانجه در . « خاريس » لغته : لطافت ، آن ، خاذبه ، حسن ادا معنالرينه  
كلور . يونانيلر - مقدمه مزده عرض ايتديكمز كى - هرشيئى تجسيم ايتمك ، هرشيئك  
مثال مجسمه نى ذهنلرنده تصور ايتدكلرى شكل و شمائلده تصوير ايتمك خصوصنه چوق  
[\*] بو « تلتين » مصدريله زيرده لمناسبه « نه ليفيقلاشديرمق » معناسنده صرف ايتديكمز  
« تالين » مصدرى طرفزدن ايجاد و لسانمزه ادخال ايدلمشدر .  
لحرره



رعایتکار ایدیلر . بونك ايچون قادينلغك مفكوری حسن و جمالنی ده موزون و منشور آثار ادبیه ايله توصیف و تعریف و مدح و ستایش ایتدکن و بونی مرمر اوزرینه، معادن مختلفه اوزرینه، فیل دیشی اوزرینه، حتی عقیق کبی احجار ثمینہ اوزرینه میل ايله، لوحه لر اوزرینه قیل قلمله نقش و ترسیم ایلدکن صکره بونك یانہ برده لطافتك، آنك، جاذبه نك مثال مجسمنی علاوه ایتدیلر؛ چونکه کوزی اوخشایان، کوکلی اولایان جمالدن زیاده جاذبه در. «Χάρις» کله سی سرور و نشاط معناسنه کلان «Χάρα» اسمیله عین جذردندر. اخلاقی شهر «Πλούταρχος» (Πλούταρχος) بو ایکی کله بیندکی علاقه و مناسبتی اثبات ضمنده :

[\*] «χαρᾶς γὰρ οὐδὲν οὕτω γόνιμόν ἐστιν ὡς χάρις» فکر حکیمانه سی

سرد ایدیور که :

«جاذبه قدر سرور و نشاطه بادی، تنشیت قلبی داعی هیچ برشی یوقدر» دیمکدر. «خاریس» (Χάρις) لفظ یونانیسی «قری» لفظ ترکیسیله هیچ ده علاقه دار دکلد، و بوندن آلمش اولسنه احتمال و یرمك منطقاً طوغرو دکلد؛ زیرا «قری» اسکی ترکیجه مزده علی العموم هر شیئك یاشلیسنه، اسکيسنه دینور؛ حالبوکه «خاریس» (Χάρις) : حسن ادانك دلکش و دلربا قوه جاذبه و ساحر دسنك مثال مشخصی، تمثال مجسمیدر. - اک اسکی لغت کتابمز اولان «کتاب دیوان لغات الترك» «قری» لفظنی «المسن من کل شیء»، یعنی : «هر شیئك یاشلیسی، مسنی، قوجه مشی، کهنه سی» عباره سیله تعریف ایتدکن صکره مثال ده ایراد ایدیور و دییور : ومنه يقال قری ار «ای الشیخ، یعنی اختیار لامش ارکک و قری آت = المذکی من الحیل یعنی اختیار لامش آت و سائرہ ... (کتاب دیوان لغات الترك، جلد ۳، صحیفه ۱۶۸).

محلی بوراده ایکن شونی علاوه ایدلم : نه سالییا حکمداری «پيله فس» و دکنز پریسی «نه تیس» ک دو کوزلرینه آلهرلرده اشتراك ایتدیکی و حضار بیوک بر آهنگ ايله اکلندکلی اثناده نفاق و تفرقه آلهره سی «نریس» مجلسه کیردک اوزرینه «Τῇ καλλίστῃ» یعنی «اک کوزله» عباره سی نقش ایتمش اولدینی المانی «ایرا»، «آئینا» و «آفروذیطی» نك اشغال ایتدکلی یرک اورتہ سنه آتدینی و الحاصل «طرییا» حکمداری «پریاموس» ک



او غلو « پاریس » آلهل طرفدن حکم تعیین ایدیلنجه مجلسه آتیلان بوبوزوشمه المانی ، بوتفاح نفاق « آفرودیطی » یه ویردیکی وه پاریس « ک بو طرز حرکتی « ایرا » نك خاطری رنجیده قیلدیغی اساطیرده مذکوردر . بواسطوره ، امثالی کبی رمزیدر ، کنائیدر . اسطوره یی شو صورتله تفسیر ایدموز : « طرییا » حکمداری « پریاموس » ک و غلو « پاریس » اسپارطه حکمداری « مهنه لائوس » ک سراینده مسافر بولندیغی ائنده زوجه حکمداری دلبر « نله نی » یه مفتون اولدی . زمانک معروف بر حکمداری نزدنده مسافر بولنان بو معروف حکمدار زاده قلبه کیرن وسوسه یوزندن مشکل بر موقعده بولنیورایدی . « پاریس » شو اوچ شقدن برنی بهمه حال ترجیح ایتک مجبوریتنده ایدی ؛ یعنی یارا کب اولدیغی کمینک یلکنلرینی روزکارلره قارشو آچهرق مملکتنه معاودت ایدم جکدی ؛ یاعقل وادب دائرہ سنده مسافرلکنه دوام ایدم جکدی ؛ یاخود ایلک شراره لرنی قلبنده حس ایتدیکی خانمانسوز برنار عشقک اشتعالنه تحمل ایدم جکدی . برنجی شقده روزکارلره حکم ایدن « ایرا » یی ، ایکنجیده عقل و حکمتک حامیه سی « آئینا » یی ، اوچنجی شقده ده حسن و غرام الهی سی « آفرودیطی » یی ترجیح ایتمش بولنه جقدی . بنه اعلیه ، « پاریس » انه ویریلان تفصاح نفاق « آفرودیطی » یه ، ویردی دینلکده مرقومک حسن و غرامه میل ایتدیکی ، حسن و غرامی ترجیح ایلدیکی مراد اولنور وبو صورتله اسطوره نك الفاظی تحتنده استتار ایدن نکته کلاشیلور .

شیمدی « آریس » اسمنه کچه لم :

حربک الهی اولان « آریس » یونان دن زیاده روماده مظهر حرمت اولمشیدی . چونکه مرقوم ، غننه یه نظرآ ، « Juno » نك که لاینلرک « ایرا » سی ایدی - راهبه سی « Rea Silvia » نك زوجی وروما بانسی « Romulus » وبونک برادری « Remus » ک پدری ایدی . روماده « آریس » نامنه معابد متعدده بنا ایدلمشیدی . کذلک عسکرک تعلیمنه وامور مملکت حقنده استشاره ده بولنق اوزره طوپلانان اهالینک اجتماعه مخصوص اولان میدان دخی « آریس » موقوف ایدی وه « Campus martius » ، یعنی « مارس » ک میدانی اسمیله معروف ایدی . زمانمзде عسکری تعلیمخانه لرینه ویریلان « champde mars » اسمنک مشائی مذکور « Campus martius » تعیرینک فرانسزجه یه ترجمه سنمن عبارت اولدیغنی سویلکی زائد کوریورم .



« آریس » دینج ، توانا برکنج صورتنده تصویر ایدیلور و بعضاً چپلاق ، بعضاً زره ، هغفر ، قارغی ، قلیج و قالقانه مسلح ، بعضاً پیاده ، بعضاً محتشم آتلرله چکیلیر آرابه ایچنده آیاقده اوله رق کوستریلور .

مملکتک امر محافظه سنی در عهده ایدنلر یوک بر تیقظ و انتباه ایله وظیفه لرینه دوام ایتک مجبوریتنده بولنیورلر . بوکا بناء درکه لاینلر نوبت بکلیان نفره « Vigil » دیورلرکه « اویانیق » دیمکدر . لکن بوتیقظ ، بوانتباء یا لکنز نوبت بکله ین افراد عسکریه دن مطلوب دکدر ؛ بوفضیات علی العموم مملکتک قوه مسلحه سنی تمیز ایتسی ایجاب ایدن برفضیتدر . بوتیقظ و انتباهه دال بر تمثال اولمق اوزره آله الحربک یاننده اکثریا « خروس » رسمنه تصادف ایدیورز ؛ زیرا خروس ، معلوم اولدیغی اوزره ، بتون کیجه اویانیق طورور وساعتلری بر قطعیت ریاضیه ایله صایار و حساب ایدر . « آریس » ک یاننده چوق دفعه لر عشق و غرامک مثال مجسمی اولان « نهروس » ( Έρως ) بولنور . حرب الوهیتک عشق و غرام الوهیتیه براساتف تشکیل ایتسنده کی نکته پک اینجه در . بونی آکلامق ایچون حرب وجدلک ، جنک وستیزک وطنه اولان محبت ، وطنه اولان عشق سائقه سیله اختیار ایدلدیکنی ، عشق و غرامک حرب وجدالدن ، جنک وستیزدن عبارت بولندیغی تأمل ایتک کافیدر . « آریس » عطف اولنان شجاعت وحشت ایله مترافق وزور بازویه مستند شجاعتر . « آریس » حصافتدن ، زویتدن بی بهره در ؛ بوکا بناء « آریس » اسمی « نومیروس » ک اشعارنده

جست و چالاک ( θοός ) ؛

صائل ( θούρος ) ؛

مهاجم ( ὄβριμος ) ؛

حریص حرب ( ἄτος πολέμοιο ) ؛

خون آلود ( μαιφόνος ) ؛

فانیلری محو ایدیجی ( βροτολοιγός ) ؛

وبونلره مماثل صفات تزینیه ایله مرادف کوستریلور و دائماً صفات مذکورده دن بریله صرف اوله رق ذکر ایدیلیور .

« آریس » اسمی علمای اشتقاق دورلو دورلو تفسیر ایتشلردر . بو تفسیرلرک اک مشهورلرینی بروجهر زیر عرض ایدیورز :



بعضیله کوره «آریس» (Ares) جربدن متولد فلاکت (ἀρα) طولایسیله  
 بو اسم ایله تسمیه قلمشدر. بو حالد «آریس» «فلاکت حرییه» دیمکدر.  
 بشقه لرینه کوره «آریس» قان ایچمکدن آلدینی ذوق، طویدیغی لذت طولایسیله،  
 بواسمی آلمشدر. بونلره کوره «آریس» خون خوارمعناسنه کلان «Χάρις»، «αἶμοχαρής»  
 اسمیله مترادفدر.

اوچنجی بررأیه کوره «آریس» رفع ایتک، اعلا ایتک، اعزاز ایتک معنایینه کلن  
 (ἀείρειν) فعلندن مشتق اولوب میدان حربده منصور و مظفر اولانلرک صیت و شهرت لرینی  
 اعلا ایتکله بو اسمه لائق کورلمشدر. بو رأیه کوره «آریس» شرفبخش معناسینی  
 افاده ایدر.

دردنجی بر رأیه کوره «آریس»: هلاک ایتک معناسنه کلان (αἶρειν) مصدرندن  
 مشتق اولوب «مهلاک» معناسینی متضمندر.

بشنجی بر رأیه کوره «آریس»: قلیج معناسنه ملابس اولان (ἄορ(τὸ) اسمندن  
 مشتق اولوب «آله صاحب سیف» دیمکدر.

والحاصل، صوک بر رأیه کوره اسم مباحوث سویلک معناسنه کلان (ῥεῖν) فعلندن  
 مشتقدرد. بو رأیه کوره «آریس»: مواجهه سنده نطقه مجال و میدان اولیان اله دیمکدر.  
 بو رأیی ذراغوش ایدنلرک لاف و کذافک خلق اجتماعلرنده رواج بولدیغی، حربده  
 موفقیتک ایسه آنجق زور بازو ایله تأمین ایدیله بیلدیکنی ظن و ادعا ایدنلردر.

## آپوللون

شمس منیری تمثیل ایدن «آپوللون» تاریخ اساطیره کوره اله الاثر «زئفس» ایله  
 قراکلق کیجه نلک، شب دیجورک مثال مجسمی اولان «لیطو» (Λητώ) دن طوغمشدر.  
 «آپوللون» ک طرز تولدی اطرافنده طولاشان افسانه لر، علی الخصوص آله النور  
 ایچون سلك نظمه چکیلان و «نومیروس» دورینه عائد اولان مشهور تمجید پک شاعرانه،  
 پک حکیمانه ترتیب ایدلمشدر. تحلیل علمیی، تفسیر ادبیسی کونلره، حتی هفته لره متوقف  
 اولان بو تمجیده کوره:

«دهشتلی صانچیلردن دهشتلی صورتده راحتسز اولان لیطو اله النوری طوغوردینی



« ذیلوس » ( Δῆλος ) آغه سنده راست کلدیکی برخرما آغاجنی ایکی قولیله قوجاقلایه رق و دیزلر بله یشیل چمنلر اوزرینه طیانه رق ایکلیور ایدی ؛ نهایتی چوجنی طغوردی . بونی الیه لردن بر قاج دانه سی براق صولرله ییقادقدن ، یپ نی بر بیاض اینجه بزه صارددن صکره آلتون اوچقورله باغلادیلر . . . لکن طفل نوزاد صارلمش بولندی بیاض قونداقلری یرتدی و آلتون اوچقورلرینی چوزهرک طاغلره چیقدی و اورادن ده دوز اوودلره ایندی ؛ زیرا دوز اووالردن زیاده یوکسک تپه لرله یوکسک شاهقه لری سویور . . . متن منظومه یی تشکیل ایدن کله و جمله لریک تحتند مستتر نکتته لرچو قدر . لغت یونانیده خرما آغاجنی افاده ایدن « φοῖνιξ » کله سی عین زمانده کونش طوغمزدن افقده ظهور ایدن قرمز یلنی ، سرخی شفی افاده ایدر . بناءً علیه ، « لیطو خرما آغاجندن استمداد ایدر کی بونی قوجاقلادی . » جمله سی : مشیمه سنده مختفی اولان نورنهاری عالم ناسوته چیقارمقله مشغول اولان شب دیجور ، شفقدن استعانه ایدیور ایدی . . . طرزنده تفسیر ایدمیلیدر ؛ چونکه اسکیلرک اعتقادینه کوره کون و کونک ییلدیزی اولان کونش - اسکی تعبیرله نهار ایله نجم نهار - کیجه دن طوغار و بناءً علیه ، کیجه نک محصولی صایلیر . کذلک حرکاتی هیچ بر مخالف قوتک نصبیلله ضبطی ممکن اولمیان ، دنیا یه آیق باصار باصماز آلتون اوچقورله باغلانمش بیاض قونداقلرینی یرتار ق آلتون یای و اوقلردن عبارت اولان سلاحرینه صاریلان طفل نوزاد ، طلوعی متعاقب کیجه دن اورتالغی قیلامش و اوکنه حائل اولمش اولان بیاض سیسی طاغیته رق و آلتون اوقلری آ کدیران اشعه سی روی زمین اوزرینه توجیه ایدهرک سیرمعتاد یومیسنه شتابان اولان خورشید جهان افروز دکلیدر ؛ کذلک « اله النور شاهقه لردن چوق ذوق آلیور » جمله سی غایت معنیداردر ؛ چونکه کونش دوز اوودلری شنلن دیر مردن اوله جبالک یوکسک تپه لرینی تنویر ایدر . . . . . لفظ و معنا اعتباریله حقیقه بر شاه اثر ، بر Ghef d'œuvre اولان « آپوللون تمجیدنده ده بر آرز توقف ایتک لازمکن ، وقتک عدم مساعدنه مبنی « آپوللون » اسمنک اشتقاقی مسئله سنه نقل کلام ایتک ایچون مساعدنه کزی طلب ایدیورم .

« اله النور » « آپوللون » ( Ἀπόλλων ) اسمیله موسوم اولدینی کی ، « ذوریکی » ( διάλεκτος Δωρικὴ ) لغتنده « آپه للون » ( Ἀπέλλων ) اسمی آلتنده معلومدر . بولردن « Ἀπόλλων » اسمی ، محو و هلاک ایتک معناسنه ملابس اولان « ἀπολλῦναι »



مصدرندن مأخوذ بر اسم اولديغنه نظراً، مهلك ديمكدر؛ بالعكس «*Ἀπέλλων*» اسمی، «*Θεολογία*» «*Ἀιολική διάλεκτος*» لغتده منع ايتك، دفع ايتك معنالرینه ملابس اولان «*εἵλλειν*»، «*ἔλλειν*» و «*ἀπὸ*» حرف جریله «*ἀπείλλειν*»، «*ἀπέλλειν*» فعلندن مشتق بر اسم اولديغنه نظراً، مانع، دافع و بناء علیه، محي ديمكدر. معناه یکدیگرینه مبای اولان بوايکی اسمک تألیفی مقصديله ازمنه قدیمه دنبرو جریان ایدن مباحثلر، مناقشهلر، ظن عاجزانه مه کوره زائد و زائد اولديغی قدرده واهيدر؛ زیرا مذکور ایکی اسم بیننده کی اختلاف معنی شمس منیرک اشعه سنده مشاهده ایتدیکمز اختلاف تأثیردن بشقه بر شیدن ایلرو کلیور. فی الحقیقه کونشک شعاعلری چوق دفعهلر «*تشمس*» (insolation) مرض مدهشی کی آفتی انتاج ایتدیکی کی، چوق دفعهلرده را کد صولرک، باناقلقلرک تیسی صورتیله بر طاقم امراض سارییه سببیت ویرن بخارات منتهی ازاله ایدر. برنجی تقدیرده «*کونش*» : «*آپوللون*» - یعنی «*مهلك*» - اسمنه لائق، ایکنجیده «*آپاللون*» - یعنی «*محي*» - اسمنه مستحقدر؛ و برنجی تقدیرده «*آپوللون*» یای واولقلرله مسلح بر شخص مهیب قیافتنده کوستربلور و «*ἐκατηβόλος*» : اوزاقدن آنجی، دور انداز، «*ἐκάεργος*» : اوزاقدن تأثیر ایدنجی، دور ساز، «*ἀργυρότοξος*» : کموش یایی، سیم کان کی سامعه خراش اسملر آلیر. ایکنجی تقدیرده غیر مسلح، متبسم وملتفت کنج قلیغنده کوستربلور و «*ἀκεστής*» : شافی، «*ἀλεξίκακος*» : مانع مصائب، دافع آفات، «*σωτήρ*» : منجی، مخلص، «*Φοῖβος*» : نورافشان کی سامعه نواز لقبلر ایله تلقیب اولنور. «*Ἀπόλλων*» اسمی حقنده بعضیلری «*اوزاق*» و «*آیری*» معنالرینه کلان «*ἀπο*» حرفیه «*جميع*»، «*جمله*» معناسنه کلان «*ὄλων*» کله سندن مشتقدرد دیدیلر. بو حالده «*آپوللون*» دیگر الوهیتلردن آرو اوله رق دور یومیسنه دوام ایدن اله ديمكدر.

«*آپوللون*» اسمنک اشتقاقی حقنده اک معتبر لغت کتابلرنده، شرحلرده مسطور

اولان رأیلر عرض ایتدیکم راده ده در.

«*آپوللون*» اسمنک ترکیه دن آلمش بر اسم اولديغی و بونک اصلی «*آپ اوغلان*»،

یعنی کاله ایرمش اوغلان، دلیقانی ديمك اولديغی اخیراً ایشتم. و قعا ائم قدیمه، حتی سعدی کی، فردوسی کی شعرای اسلامیه، هر کون طوغان و بناء علیه، هر کون حیات



تازه کسب ایدن کونشی بحق بر شباب امرد قیافتنده تصور و تصویر ایدیورلر و بوندن ماعداده تجدد ابدیسی، شباب مخلصینی مشعر اولمق اوزره اشجار خالدهدن اولان دفته آغاجی سمه مخصوصه سی اوله رق قبول ایتمشلردر؛ واقعا بونلر واقعدر؛ آنجق «آبوللون» اسمی «آپ اوغلان» اسمندن مأخوذ دکادر؛ ذاتاً «آپ اوغلان» تعبیری لسانمزك قواعدینه مطابق بر صورتده وجود بولمش مولداتدن دکادر؛ مدعای اثبات ایچون اوغلان کلمه سنك ترکیه ده سن کماله یتمش دلیقانی معنانه کلمدیکنی، بالعکس صی، کوچك چوجق، نیک و بدی تفریقندن عاجز چوجق، صبی غیر ممیز دیمك اولدیغنی عرض ایتمك مجبور بتندیم؛ بوخصمه صده «کتاب دیوان لغات الترک» ی استشهاد ایده رم. لغت مذکورک برنجی جلدینک ۱۰۸ نجی صحیفه سنده «اوغلاق» لفظنک تفسیری صر سنده «اغلاق یلک سز اغلان بلک سز» ضرب مثلی ایراد ایدلد کد نصکره، ضرب مثل شو صورتله عربجه یه ترجمه ایدیور: «معناه لا عقل فی الصبیان کمالا مخ فی عظام الجدی» یعنی کچی باوروسنك کیملرند ایلک اولدیغنی کچی کوچك چوجقلرده عقل و تجربه یوقدر. آتالرمز اوغلان لفظی سن رنده، سن کماله یتمش دلیقانی یه علم ایتمش اولسه لر ایدی بو ضرب مثلی اوغلانک باشنه وورمازلر ایدی. لکن بوندن صرفطر، «آپ» حرف تأکیدله «اوغلان» اسمندن مرکب اولان بوکلمه، عرض ایتدیکم کچی، اساساً طوغرو برکلمه دکادر. آپ، آپ، اوپ، قاپ، قیپ، قوپ و بونلره مماثل حروف تأکیدیه اسملرک اولنه کلمز؛ مثلاً: آپ آرابه، قاپ قادین، قیپ قبطی دینمز؛ ادوات مذکور صفتلرک اوکنه کلور و بونلرک ایلک حرکه لرینه تابع اولور؛ مثلاً: آپ آشکاره آپ ای، اوپ اوزون دینلور؛ لکن آپ آشکاره آپ ای، اوپ آچیق دینه مز؛ بناء علیه، اوغلان کلمه سی صفت بیله اولسه ایدی و حرف تأکید آله بیلسه ایدی بونی ایلک حرکه سنه تابع قیله جق و بنا برین کلمه اوپ اوغلان صورتنه قونا جقدی.

### آلهة الصيد آرتهمیس

«آرتهمیس» - برادری «آبوللون» کچی - آله الاثر «زه فس» ایله قرا کلک کیجه نك مثال مشخصی «لیطو» دن طوغمشدر. لاتین لساننده «Diana» اسمنی آلان «آرتهمیس» بعضاً قری تمثیل ایدر، بعضاً صید و شکارک و علی العموم قیر حیاتنک حامیه سی صفتنی



طاشير . برنجی تقدیرده « نجم نورانی » ( Φοίβη ) ، ایکنجی تقدیرده « تیر انداز » ، اوچی « ( Ἰοχέαιρα ) » ، « بادیه نشین » ( ἀγροτέρη ) صفتلریله توصیف ایدیلور . روایات اساطیرییه نظراً طریق تجردی ترجیح ایدن « آرتهمیس » عفت وعصمتک مثال مجسمی ایدی ؛ بونک ایچون قیزلرله دلیقانلیلر « آرتهمیس » ک نامنه قسم ایدیورلرایدی . « آرتهمیس » ، کنج قیزلرله دلیقانلیلرک وینی طوغان چوجقلرک حامیه سی تلقی ایدلمکله ، « کنجکلک مربیه سی » ( Κουροτρόφος ) عنوانی ده آلیورایدی . « آرتهمیس » ک طرز تصویرى - صیدوشکار ویا نور قمر الهه سی اولدیغنه نظراً - تخالف ایدر . « آرتهمیس » صید وشکاری وروستایی حیاتی تمثیل ایتدیکی زمان کوکسی قبالی ، بحاقلری دیزلره قدر چپلاق ووجودینک قسم متباقیسی برانتاری ایله اورتولو کوستریلور؛ سمات مخصوصه سی ده یای ، اوقلق ، اوقلر ، قارغی ، کیکلر وکوپکلردر . « آرتهمیس » ، بالعکس ، الهه النور صفتیله عرض اندام ایلدیکی وقت اوزون بر انتاری کیر ، باشی بر باش اورتوسیله اورتور ، آلتنی هلال ایله تزین ایدر والنده اکثریا بر مشعله طوتار .

« آرتهمیس » لفظی بعضیلرینه کوره اسم یونانی ، بعضیلرینه کوره « آسیا » دن یونانه ادخال ایدلمش براسم اجنیدر . اسم یونانی اولدیغنی ادعا ایدنلر بونک صاغ ، سالم ، صحیح والحاصل چرک ودنسدن آزاده ، پاکدامن ، باکر .. معنالرینه کلان ( ἀρτεμής ) و ( ἄρτιος ) لفظلریله همجذر وهم معنی اولدیغنی وبناء علیه ، طریق تبیل و تجردی ترجیح ایتدیکنی بالاده ذکر ایتدیکمز صاحبه اسمک عصمت وعفتندن کنایه بروصف مخصوصدن عبارت بولندیغنی درمیان ایدیورلر .

Diana اسمنه کلنجه ، بواسم نور ، نهار معناسنده اولان Dies لفظیله عین جذردندر . « آرتهمیس » ک صفات تزینیه سندن بری ده Ημέρα لفظ یونانی سیدرکه Dies لفظک مرادفیدر . ایتالیا و یونانک لیال مقمره سی مشاهده اتمش اولانلر نور قمری تمثیل ایدن الوهیتک طوغرودن طوغرویه « نور نهار » اسمیله توسیمنه نظر استغراب ایله باقازلر .

« آرتهمیس » اسمک اسکی ترکیه ده در شهوار معناسنه کلن « آردنی » ویا « آرتنی » اسمندن عبارت اولدیغنی ادعا ایدنلرک نه کی حجتلره ، نه کی دلیللاره استناد ایتدکلرینی بیلمیورم ؛ بناء علیه ، بو بابده بیان فکر ایدم مام .

### آله التبلیغ نهرمیس

« نهرمیس » ( Ἑρμῆς ) - که شعرا لساننده Ἑρμέας ، Ἑρμείης و Ἑρμάων



صورتلر ندرده مضبوطدر - خطه مصر يهدن يونان ورومايه انتقال ايتمش بر الوهيتدر .  
 في الحقيقه مصر قديم تاريخنده تصادف ايتديكمز «معظم نهر ميس» (Ἑρμῆς Τρισμέγιστος) نامنده كي آله، طرز تعبد وسائر اعتباريله، يونان ورومايك «نهر ميس» ني آكديريجي بر آلهدر . بو آلهك لاتين لساننده اسمي «Mercurius» در . «نهر ميس» ، پدري «زه فس» ك معيتنده و «زه فس» ايله برابر ديكر آلهلر نزدند، «رسول مبلغ» ، «منادي» صفتي حائز ايدى . «نهر ميس» ك آياقلىرى قنادلرله، باشنده كي سرپوش قوش توكلريله مجهز ايدى . آله التبايعك بوتجهيزاتى اوامر الهيهك سرعت ممكنه ايله ايفاسنى ميين بر رمز ايدى . «نهر ميس» ، ادوار تاريخيه مناديلرى كي، النده عصا (Κηρύκειον) يي طاشيور ايدى . بو عصا دومدوز، پروزسز بر عصا ايدى واطرافنه يوزلرى بكديكرينه باقان ، يعنى مقابله ومواجهه وضعيتنده بولنان ايكي ييلان طولانمش ايدى . عصانك بوشكلى غايتله معنيدار ايدى؛ عصانك پروزسزلى رسولك ، ايلچينك صدق كلامنى ، حال متقابلهده بولنان ايكي ييلان طرفين متخاصمينك اردولرىنى ، عصانك ايكي ييلان آره سنده بولمىسى ، حال حرب واختلافده خدمت ومعاونتنه مراجعت اولنان متوسطك تاليف بين ايچون پروازسزجه آرايه كيره بيلديكىنى وهر ايكي طرفه تجاوزدن ، تعرضدن معصون ومحترم عداولنديغنى رمز وايمان ايدرايدى . «نهر ميس» فصاحت بلاغتك الهى نظريله باقيلور ايدى . بوندن طولاييدر كه آله النطق ، آله الخطاب (Λόγιος) صفت تزنيه سنى آليورايدى . «نهر ميس» هيكلنك آغزى چوق دفعه لر آلتون زنجير ايله طوناتييلور ايدى . بو زينت «نهر ميس» ك فصاحت وبلاغت قوتياه سامعينك قلوبنى جذب وتسخير ايتديكىنى تلييح ايچوندى . «نهر ميس» تجارتك ده حاميسى ايدى . «نهر ميس» بو تقديرده فائده ساز : (Κερδῶς) آله التجاره : (Ἐμπολαῖος) ، ثروتبخش (Πλουτοδότης) كي صفتلرله توصيف اولنور . تجارتك حاميسى «نهر ميس» بر ايله عصاو زيتون دالى وديكر ايله پاره كيسه سنى طوتمش بر وضعيته تصوير ايديلور ايدى . سمات مذكورده دن عصا ثروتك نفوذ وقدرتنى ، صلح ومسالمتك مثال مجسمى اولان زيتون دالى تجارتك محتاج ومفتقر بولنديغنى سكون وآسايشى ، پاره كيسه سى ده ثروتى تمثيل ايچوندى . «نهر ميس» ك شخصى اطرافنده طولاشان اسطورده لر او قدر چوق ، او قدر غريب كه آكلاتانى ده ديكليانى ده اوصانديرر . بونك ايچون اسمك اشتقاقنه كچهرز : «Ἑρμῆς» اسمى : سويلك ، اخبار ايتك معناليينه كلان εἶρειν مصدرندن آلمش



بر اسم اولوب  $\text{Eqéas}$  کبی ایاجی ، رسول ، مبالغ ، منادی دیمکدر . مع مافیه ، علمای اشتقاقدن بعضیلری « هرمیس » ک هند الوهیتلرندن  $\text{Saramêjas}$  ک یونانیلر طرفندن تألین ایدلمش نمودجندن عبارت اولدیغنی ادعا ایدیورلر .

لاینجه «  $\text{Mercurius}$  » اسمنه کلنجه ، بو : تجارت معناسنه کان  $\text{merx}$  ویا  $\text{mercatura}$  لفظندن مأخوذدر .

« هرمیس » اسمنک ترکیه دن آلمش اولدیغنی و بونک اصلی ار لفظیله دها بشقه برکله دن متشکل بر لفظ مرکب اولدیغنی و بو لفظ مرکبک زلال حیاتی افاده ایلدیکی ادعا ایدلدی . ادعای واقعک بطلانی اثبات ایچون مباحوث لفظ مرکبی تشکیل ایدن ایکی کله دن ایکنجیسنک عربجه اولدیغنی و بوندن صرف نظر ، تحقیق و تدقیقه مشغول بولندیغمز اسمک لسان قدیمده « هرمیس » صورتنده تلفظ ایدلدیکنه نظراً ار لفظیله ده هیچ ده علاقه دار اولدیغنی اخطار ایله اکتفا ایدیورلر .

### آله النار ایفه سطوس

یونان ولاتین مشرکارینک پرستش ایتدکاری الوهیتلر میاننده طبیعتی معین بر الوهیت وار ایسه اوده عنصر نازک تمثال مجسمی اولان « ایفه سطوس » در . آتش یونان ولاتینلرک یدتسخیرینه کچمزدن ، صناعته استعمال ایدلمزدن اول یالکز هواده صور مختلفه ده عرض و ابراز ایتدیکی الواح محتشمه دن تشخیص اولیور ایدی ؛ طبیعت و ماهیتی معلوم دکل ایدی ؛ بونک ایچون آله نظریله باقیلدی و پرستشه شایان کورولدی . فی الحقیقه فضا ایچنده نشر ایتدیکی نور ساطعیله کوزلری قماشدیران برق ثاقب و بونک عقبنده اطرافی تزلزه اوغراتان رعد صاعقه نشارک طراقلری و بونلره مماثل حادثات طبیعه هنوز وادی جهل و ظلامده پویان اولان مشرکین یونانیه ایچون آنجق بر آله طرزنده تلقی ایدیله بیلور ایدی ؛ باخصوص که آتش جو هوایه منحصر بر عنصر دکل ایدی ؛ ایکیده برده آطهر دکزی وایتالیا شبه جزیرده سی اراضی بر کانیه سنک قشرینی دلهرک اطرافه شراره فشان دهشت اولق صورتیله عین زمانده کره ارضک اعماقنده مختفی و بناء علیه اهل ارضی یرک آلتندن ده اوستندن ده تأدیپ و تمذیبه کافی بر الوهیت قاهره صورتنده تجلی ایلور ایدی . تاریخ اساطیره کوره « ایفه سطوس » آله الاثر « زمفس » ایله آله الیه الریاح « ایرا » دن طوغمشدر . بو بر رمزدر ؛ معنای لغویسیله تفسیر ابدلما میدر . آله النارک روز ددرله



حكم ايدن «ايرا» نك مشيمه سنده بسلنديكي و آندن طوغديغي ديمك شمشك وديكر حادثات نارينه نك هواده حصول بولديغي ديمكدر . كذلك «ايفه سطورس» ك «زه فس» طرفدن كره ارضه اوچورلديغي و «لیموس» اظه سنه نتیجه سقوطنده باييلديغي و نتیجه سقوطده قوه ماشيه سنك خساره اوغراديغي بزه اوكره تن اسطوره مجازيدر ؛ في الحقيقه «اثير» خفيف وشفاف بر جسم سيال اولمق طولايديسيه ، ييلديرم كي اجسام نارينه تحمل ايتمز ، بونلري دفع ايدر ؛ كذلك باييلمه مسئله سي رك دینه كچن ييلديرمك محروقات فقدان يوزندن انطفا بولديغي مشعر بر رمزدر . «ايفه سطورس» ك نتیجه سقوطده طويل اولديغي اتشك انحق محروقات كي استنادكاهلره قائم اوله بيله جكندن كنياهدر .

ايفه سطورس : صقاللري صيق ، صاچلري طاغنيق ، باشنه بيضي سرپوش كيمش ، صاغ اوموزيله صاغ قولي وجوديني ستر ايدن لباس خارجنده قالمش ، صاغ الي چكيچله ، صول الي دميرجي چمبزيه مجهز بر قيافته تصوير اولنور .

«ايفه سطورس» اسمك اشتقاقى بحثنده علمای اشتقاق بيننده اختلاف وارددر ؛ بعضيلري مذكور اسمك لمس ايتك معناسنه ملابس اولان ( ἄπτεσθαι ) فعلندن مشتق و بناء عليه «ايفه سطورس» ( Ἡφαιστος ) : ( ἄψαυστος ) يعنى لمس ايدلمه مش ، لمس ايدلميان ، لمس ايديله ميان معناسنده اولديغي درميان ايدنيورلر علم اشتقاق متخصصلرندن بعضيسي اسمك لفظ مركب ، بعضيسي ، بالعكس ، لفظ بسيط اولديغي ادعا ايدرلر . «ايفه سطورس» اسمنى لفظ مركب نلقى ايدنلر بونى ( ὅ τῃ ἀφῇ αἴστα ποιῶν τὰ πάντα ) ، يعنى «هر رشيئى لمس ايله - تعبير اخرله - طوقنديغي هر رشيئى محوايديجي» جمله سيله تفسير ايدنيورلر ؛ چونكه - ديورلر - آتش كنديسنه تقرب ايدن اجسام سائره ني احراق ايتك صورتيه احما ايدر . اسمه ، بالعكس ، لفظ بسيط نظريه باقائلر لمسى متعذر ، غير ممكن جسم ديه شرح ايلورلر . بشقه لرينه كوره «ايفه سطورس» ( Ἡφαιστος ) ظهور و اظهار معناليه ملابس اولان ( φαίνειν ) فعلندن مشتقدر . باشده پلاطون اولديغي حالده ، صحتنه برچوق علمانك احتمال و يرديكى شو صوك فكه كوره «Φαῖστος» ، و η حرف زائدينك علاوه سيله ، «Ἡφαιστος» ظاهر و بناء عليه ذلك زاهر ، يعنى لمعه پاش ، لمعه دار ، پارلدايجي ديمكدر . الهك لا تيبنجه ده اسمى «Vulcanus» در ؛ بولفظك : لمعان ايتك ، شمشك چاقق معناسنه كلان Fulgere ، لمعه ، شمشك معناسنه كلان Fulgur ، وييلديرم معناسنه كلان Fulmen لفظلريه علاقه دار اولدينى آشكارددر .



« ایفه سطورس » ( "Ηφαιστος" ) اسمنك كويا اسكى تركجه مزده « موم » ، « شمه »  
 ديمك اولان آفس كله سندن آلمش براسم اولديغي ادعا ايدلى . بوا دعا طوغرو دكلدر ؛  
 زيرا تركجه ده آفس قيلغنده بر كله يوقدر . « كتاب ديوان لغات الترك » ك برنجي جلد ينك  
 ۵۸ نجى صحيفه سنده « موم » معناينه كلاس كله مذ كورددر ؛ لكن « آفس » دكل ، « اووس » در .  
 « ولف مرحوم حسين كاشغرى » « اووس » لفظى « الموم باغة بلغار » عبارده سيله تفسير  
 ايديلور كه معناسى : « بلغار ، يعنى قزان ، ويا وولغا تركارى لغتنده اقس موم معناينه كلور »  
 ديمكدر . « آفس » و « اووس » كله لرندن صرف نظر ، اسم مذ كور لسان قديمده « ههفه  
 سطورس » طرزنده تلفظ ايديلور ايدى .

اطرافنده شو صوك زمانلرده بوقدر مطالعه لر ، بوقدر محاكمه لر جريان ايتمش اولان  
 اسماء اساطيره حقنده على وتيرة الاجمال عرض واعطاسنه جراً تياب اولديغ تفصيلات بولردن  
 عبارتدر . تاريخ قديمده تصادف ايتديكمز الوهيتلردن همان هيچ بردانه سنك اسمنى بيلميورم كه  
 معنادر معرا بر لفظ مهملدن عبارت اولسون ؛ هر برينك كندينه كوره معناسى وارددر ؛  
 هر برى اسميله مسماردر ؛ حقى هر برينك تصوير رزميسى وسمات مخصوصه سى وارددر ؛ زيرا هر برى  
 برشى ده تمثيل ايدر ؛ بناء عليه ، بونى مفيد بر اسم ايله تسيمه قلمش ، بونى مصور بر تمثيل ايله اراه  
 ايدلمش ، بونى مميز بر سمة مخصوصه ايله توسيم ايدلمشدر . يونان ولاتين اسماء اساطيره سندن  
 هر هانكيسنى تحليل ايتسك مسمار سنك اصل وجوه رينى ، حال و صفتى ميبين بر معنائى  
 متضمن بولنديغنى كورد جكز .

اساطير يونانيه ده تصادف ايتديكمز اسملردن بر چو غنك تالين ايدلمش تورانى اسملردن  
 اولديغنه دائر اخيراً دارالفنونمذك بر عضو معروفى [\*] طرفندن بو كرسيدن وقوع بولان بياناته  
 قسماً بالذات ، قسماً بالواسطه كسب اطلاع ايتدم . يونانيلر مدنيتلرينك بر قسم مهمى —  
 حقى ابوالتاريخ « ايرودوطوس » ، مؤرخ « ذيوذوروس » ، و سياح شهير « پافسانياس »  
 كى رواة ثقانه كوره — افكار دينى لر بيله مصر و آسيابه مديوندرلر ؛ بوتاريخاً مثبتدر ؛  
 حتى بك اسكى بر زمانده خطه مصر يه دن ويا آسيا قطعه سندن يونانه بر چوق راهبك كلديكى  
 و يونانيلره بر چوق معلومات دينيه ، طبيعيه و تاريخيه يي تعليم و تلقين ايلديكى مرويدر ؛ حتى  
 بو روايت آلمان علماسندن « Hermann » و « Greuse » نك فكرينه نظراً هر براءتراضدن ،  
 هر بر مناقشه دن وارسته بر روايتدر بناء عليه اسماء اساطيره دن هيچ اولمزسه بعضيلرينك  
 [ ] حقوق مدرسه سى اصول جزا مدرسى يوسف ضيا بك افندى .



آسيا ويا آفريقادن كمش اولسى مستبعد دكلدر . بنده كزده بر قاج دقيقه اول اسماء  
اساطيره نك تحليليله مشغول ايكن مثلاً «آرتهميس» ، و «نهرميس» اسملرينك على روايه  
آسيادن يونانه انتقال ايتمش اولدقلىنى عرض ايتمشيدم . تداخل السنه انكار اولنه ماز ؛  
اسانلر يكدىكرينه قاريشمش ، يكدىكرندن استعاره ايلشدر ؛ حتى ، باخصوص عدد  
كلمات نقطه نظرندن ، بر بحر بى پايان ، بر كيز لايفنى اولان لسان عرب بيله بوندن  
مستغنى قالدىغنى ادعا ايدمىز . ايشته بوئا بناء دره مدرس محترمك بياناتندن اسماء  
اساطيره نك اشتقاقى مسئله سنه جهت تعلق اولان قسمه قارشو صلاحيتلى وصلاحيتسز ذوات  
طرفندن سرد ايدلان حقللى وحقسز مطالعيله ، بيان اولنان اكرى و طوغرى فكرلره  
قارشو طوغرىسى تعجب ايتدم ؛ چونكه واقعا علم اشتقاق — طبيعى علم مقايسه السنه  
قواعد اساسيه سندن انحراف ايتمه رك ، بالعكس دائما بونلرى رهبر حركات اتخاذا ايدمىز  
— اك خرده بينى الفاظك بيله اصل ومنشأنى تعيين ايتمشدر ؛ لكن بوندن ساحه اشتغاله  
سد چكىلمك ايجاب ايتمز . وبو وادیده صرف ايدیلان امكلىر هيچ بر وقت استخفاف  
واستصغار ايديله مىز . احوال وشرائط حاضره تحتنده بوكون امكانسزلغنه حكم ويريلان  
هرهانكى برشى ، احتمال يارين ممكنات عدادينه داخل اولور ؛ بوخصوصده تطويل مقاله  
حاجت يوقدر : تجربيلرى حالا دون آقشام بوسقف عرفان آلتنده موفقيتله تتوج ايدن  
تلسز تافون مدعائى اثباته كافى شاهد عادلدر . بونك ايچون هر حالده چالشمليدر ؛  
لكن تانى واصل دأردسنده چالشمليدر . سعى وغيرت بزدن ، توفيق حضرت الله بندر .  
علم لغت و علم مقايسه السنه ايله توغل ايچون أولا : بوباده لازم اولان سرمايه بى تأمين  
ايتلى ؛ ثانياً تعقيبى شرط اولان اصولى ايودن ايويه اوكرنملى ؛ آندىصكره ايشه تشبث  
ايتليدر . بوباده كى مطالعات علميه عاجزانامى بشقه بركونه تعليقا شيمديلك بوراجقده  
ختم كلام ايدر وتنزلاً مكالمه عاجزانمه قارشو ابراز بيوريلان رغبته خاصة عرض شكران  
ايلرم .

( ۱۹ ) — شعبان ۱۳۴۱

ادرنه قيو ) ۶ — نيسان ۱۹۲۳ يوم الجمعة

ركن زاده

فاضل نظمى قندى